

Suhdannekuva	2
Helsingin seudun toimialarakenne	3
Toimialojen vertailu	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Kauppa	7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8
Rahoitustoiminta	9
Palvelut liike-elämälle	10
Informaatio ja viestintä	11
Kuljetus ja varastointi	12
Palvelut kotitalouksille	13
Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla	14
Vaihtuva teema:	15
Asuntotuotanto Helsingin seudulta	

Helsingin seudun toimialakatsaus

3 | 16

21.9.2016

Helsingin seudun tuotannon kasvu edellisvuodesta kiihtyi kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Myös työllisten ja työpaikkojen määrä lisääntyi vuotta aiemmasta. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2016 toiselta neljännekseltä.

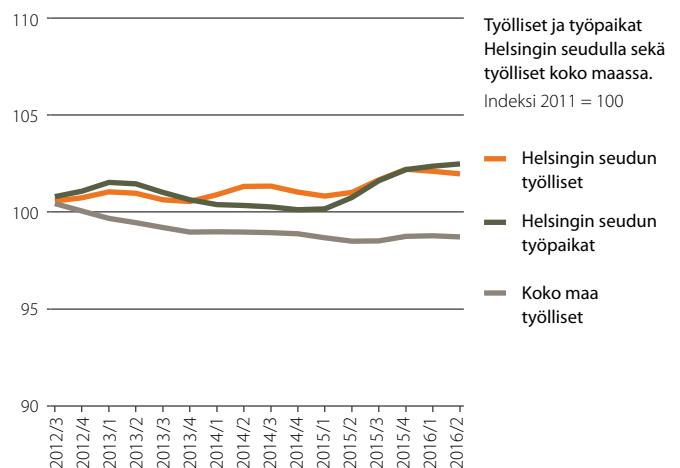
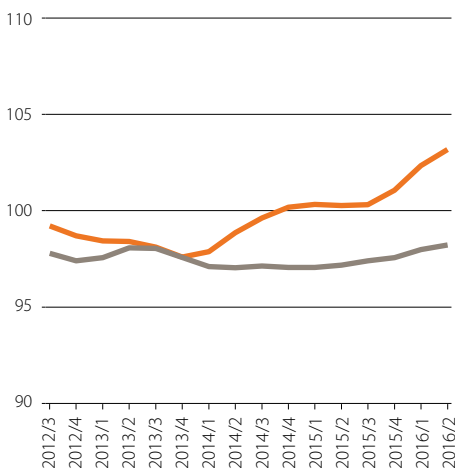
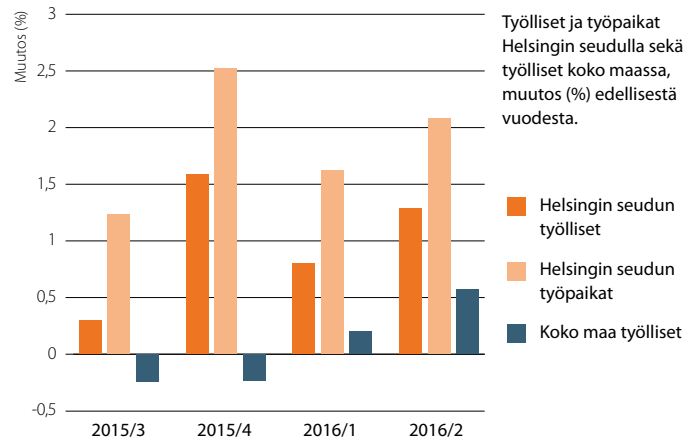
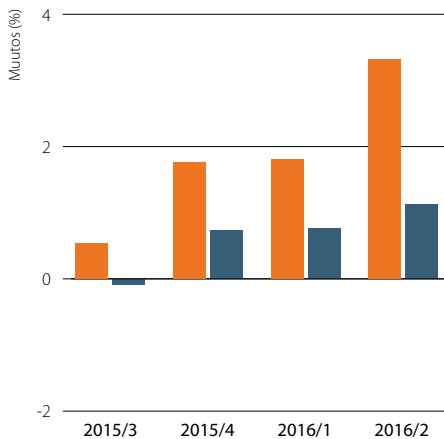
Helsingin seudun tuotannon trendin viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden tuotanto oli seudulla arvon mukaan reilut 3 % korkeammalla tasolla. Tuotannon kasvu jatkui myös koko maassa, mutta valtakunnallisesti kasvu oli Helsingin seutua hitaampaa. Koko maan tuotanto kasvoi huhti–kesäkuussa noin prosentin edellisvuodesta. Viimeksi kuluneen vuoden aikana tuo-

tanto oli Helsingin seudulla keskimäärin 2 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2011. Koko maassa tuotanto oli 2 % vertailuvuotta alemmalla tasolla.

Helsingin seudun keskeisistä toimialoista suhdannekehitys jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä vahvana erityisesti palvelualoilla: liiketoiminta kasvoi liike-elämän palveluissa, rahoituksessa, majoitus- ja ravitsemisalalla sekä kotitalouden palveluissa. Myös informaatio- ja viestintäalan liiketoiminta kääntyi taas kasvuun, ja kaupan alan lasku pysähtyi. Jalostusaloista rakentamisen kasvu oli erittäin vahvaa, mutta teollisuuden kehitys oli edelleen melko heikkoa. Alueen yritysten suhdanneodotukset heikkenivät alkukesän aikana teollisuudessa ja rakentamisessa, mutta pysyivät lähes ennallaan palvelualoilla.

Helsingin seudun työllisten ja työpaikkojen määrän trendikehitys oli vahvaa viime

vuoden loppupuolella, mutta on sen jälkeen tasaantunut. Vuoden takaiseen verrattuna seudun työpaikkojen määrä kasvoi vuoden toisella neljänneksellä 2 % ja työllisten määrää reilun prosentin. Koko maassa työllisten määrän trendi pysyi kuluvan vuoden alkupuolella lähes ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna koko maan työllisten määrän lasku tasaantui viime vuoden loppupuolella ja työllisten määrä kääntyi kasvuun kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden toisella neljänneksellä koko maan työllisten määrä kasvoi noin puoli prosenttia. Viimeksi kuluneen vuoden aikana sekä Helsingin seudun työllisten että työpaikkojen määrä oli vajaat 2 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2011. Koko maassa työllisyys oli noin prosentin alle vertailuvuoden tason.

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälinen yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 26 % Suomen väestöstä, sijaitsee 31 % maan työpaikoista ja tuotetaan 36 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 1 449 800 kuluva vuoden heinäkuussa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla oli vii-

meksi kuluneen vuoden aikana 719 100 työllistä ja 760 800 työpaikkaa. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2015 noin 73 miljardia euroa.

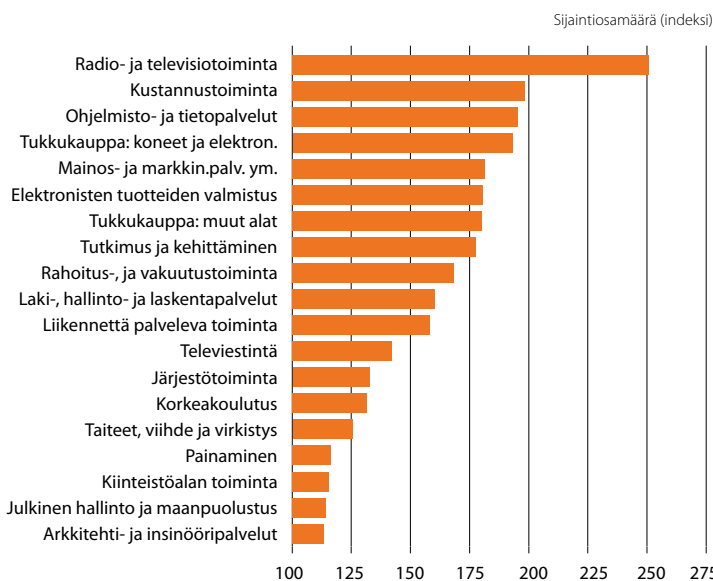
Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 59 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 25 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualueen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

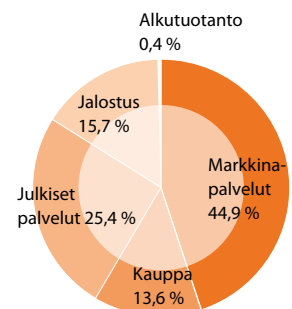
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualueisiin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profileista.

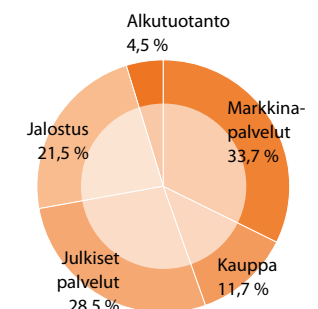
Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat.
Indeksi, koko maa = 100

Päätöimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2015.

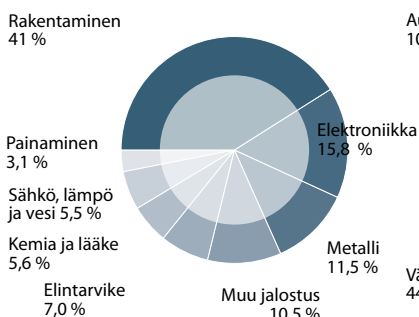

Päätöimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2015.

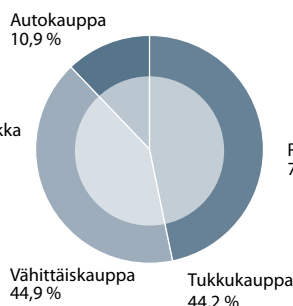

Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätöimialoilla 2015.

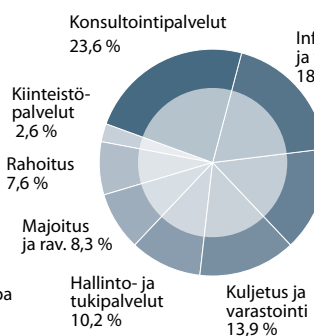
JALOSTUS

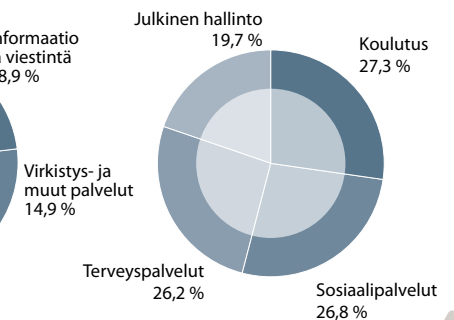
KAUPPA

MARKKINAPALVELUT

JULKINEN HALLINTO JA HYVINVOINTIPALVELUT

TOIMIALOJEN VERTAILU

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kääntyi vuoden takaiseen verrattuna kasvuun vuoden toisella neljänneksellä. Yhteenlasketun henkilöstömäärän kasvu jatkui.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna lähes 2 %. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaisesta huhti–kesäkuussa 0,3 % ja rakennuskustannukset 0,5 %. Teollisuuden tuottajahinnat laskivat vuotta aiemmasta 4 % ja tukkuhinnat 3 %.

Liikevaihdon kasvu oli vuoden toisella neljänneksellä voimakkainta rakentamisessa, liike-elämänpalveluissa sekä majoitus- ja ravitsemisalalla. Liikevaihto kasvoi myös informaatio- ja viestintäalalla, kotitalouksien palveluissa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa. Liikevaihto laski teollisuudessa ja kaupassa.

Yritysten yhteenlasketun palkkasumman kasvu vuoden takaisesta jatkui. Edellisvuoteen verrattuna palkkasumma kasvoi vuoden toisella neljänneksellä reilut 2 %. Palkkasumma kasvoi vuotta aikaisempaan nähden teollisuutta sekä kuljetusta ja varastointia lukuun ottamatta kaikilla päätoimialoilla. Vahvinta kasvu oli liike-elämän palveluissa.

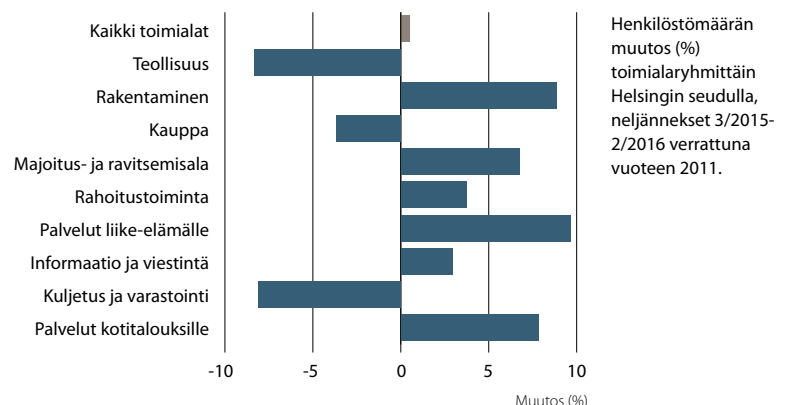
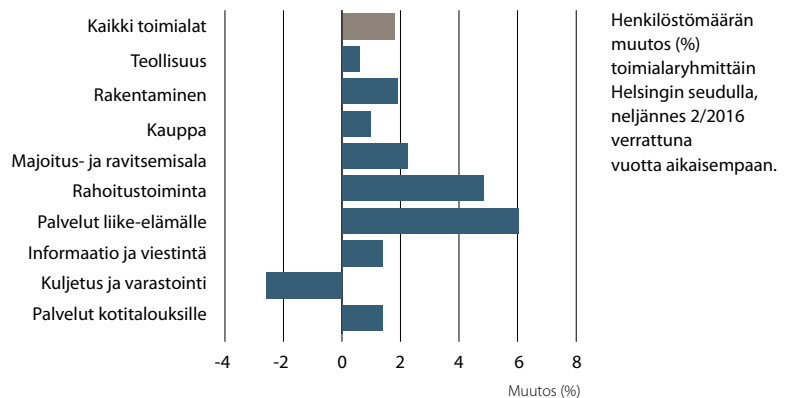
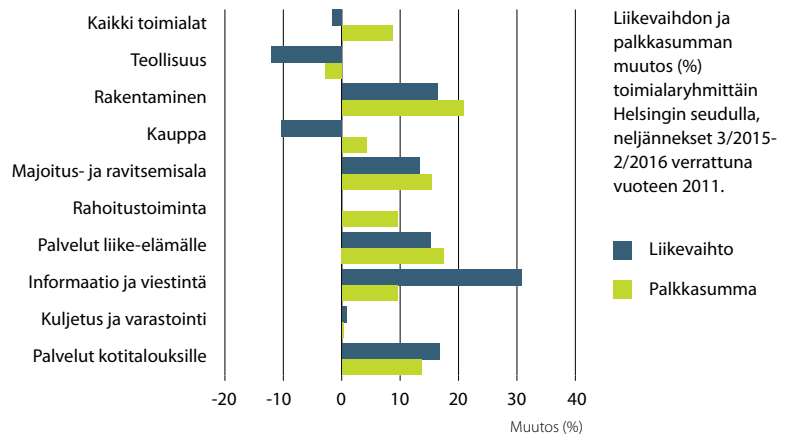
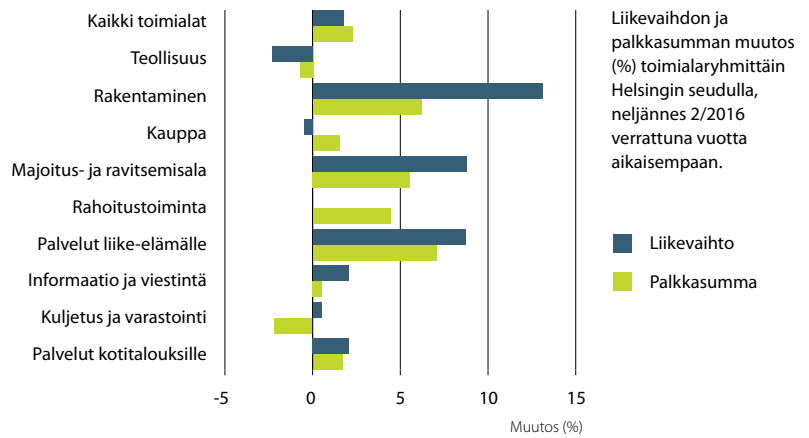
Kaikkien toimialojen liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 2 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2011. Seudun yritysten palkkasumma on kasvanut 9 % vertailuvuoden tasosta. Kuluttajahinnat ovat nousseet 5 % vuodesta 2011. Liikevaihto on kasvanut vertailuvuoden tasoon nähden eniten informaatio- ja viestintäalalla. Teollisuuden ja kaupan liikevaihdon kehitys on ollut muiden toimialojen kehitystä selvästi heikompaa.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

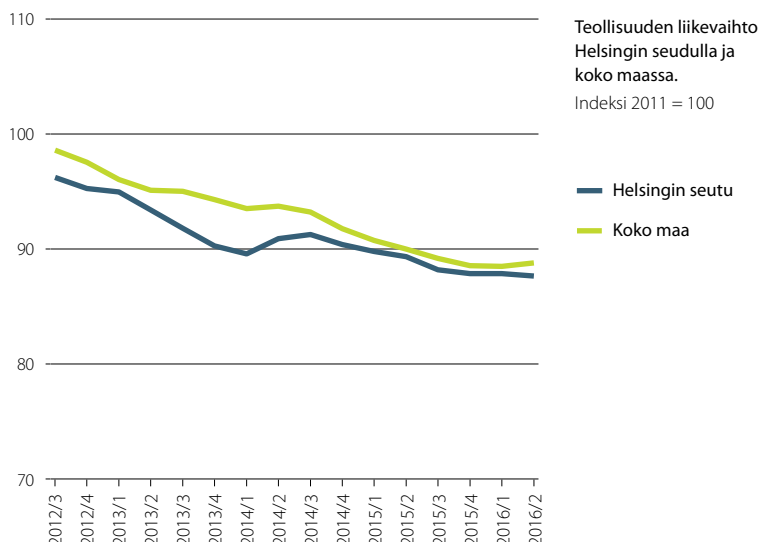
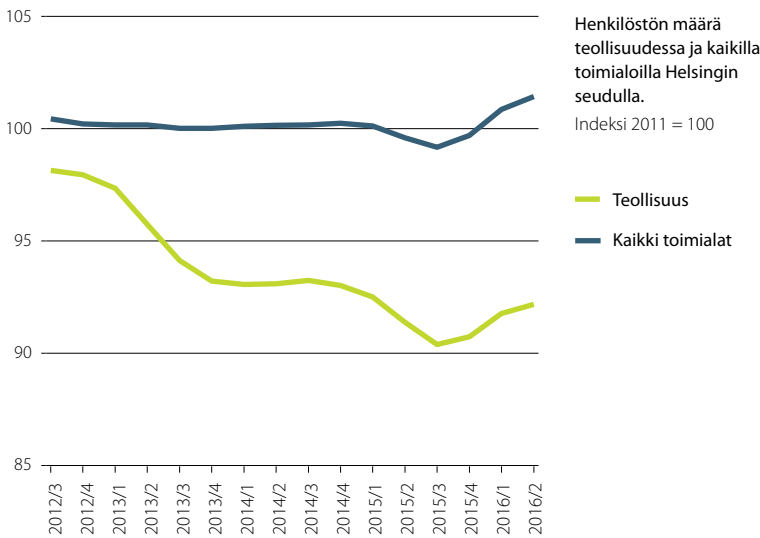
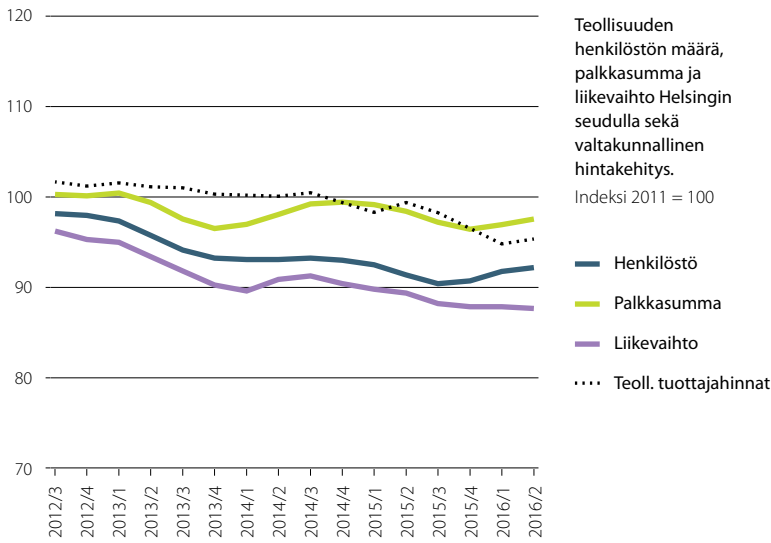
Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli huhti–kesäkuussa noin 2 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Henkilöstömäärä kasvoi vahvasti liike-elämän palveluissa ja rahoituksessa. Henkilöstömäärä laski ainoastaan kuljetuksessa ja varastoinnissa.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin samalla tasolla kuin vuonna 2011. Henkilöstömäärä on kasvanut eniten liike-elämän palveluissa. Teollisuudessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä kaupan alalla henkilöstömäärä on laskenut vertailuvuoden tasoon nähden.

Teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

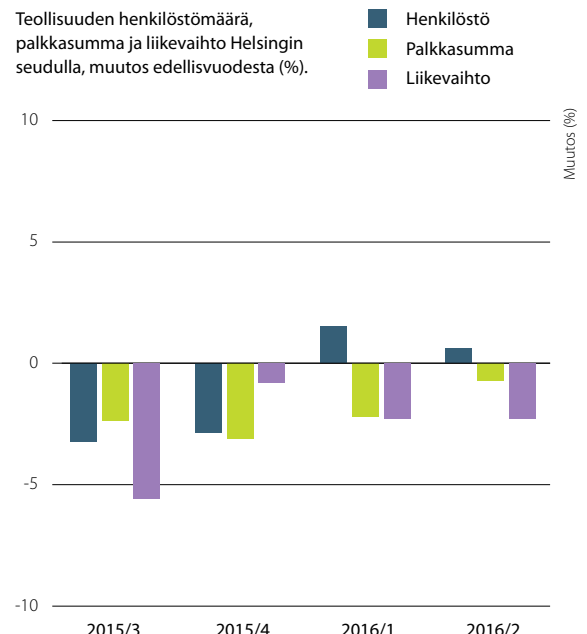

Teollisuusyritysten liikevaihdon trendi pysyi vuoden alkupuolella ennallaan. Alan henkilöstömäärä kääntyi kasvuun.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendin yli vuoden kestänyt lasku pysähtyi kuluvan vuoden alussa ja trendi pysyi ennakoarvion mukaan ennallaan myös vuoden toisella neljänneksellä. Teollisuuden liikevaihdon lasku tasaantui valtakunnallisestikin vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna alan liikevaihto oli Helsingin seudulla kuluvan vuoden toisella neljänneksellä arvion mukaan reilut 2 % edellisvuotta alemmalla tasolla. Teollisuusyritysten liikevaihtoa on laskenut tuottajahintojen halpeneminen. Kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa teollisuuden tuottajahinnat laskivat edellisvuoteen nähden 4 %. Seudun teollisuuden liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 12 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2011. Samana aikana teollisuuden tuottajahintojen taso on laskenut 4 %.

Teollisuuden henkilöstömäärän trendi kääntyi kasvuun kuluvan vuoden alussa ja trendi kasvoi hieman myös vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuodesta teollisuusyritysten henkilöstömäärä kasvoi vajaan prosentin huhti-kesäkuussa. Myös alan palkkasumman trendi kasvoi hieman viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma laski vuoden toisella neljänneksellä vajaan prosentin. Vuodesta 2011 Helsingin seudun teollisuuden henkilöstömäärä on laskenut 8 %. Alan palkkasumma on vertailuvuotta 3 % alemmalla tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 70 500 työpaikkaa.

RAKENTAMINEN

Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

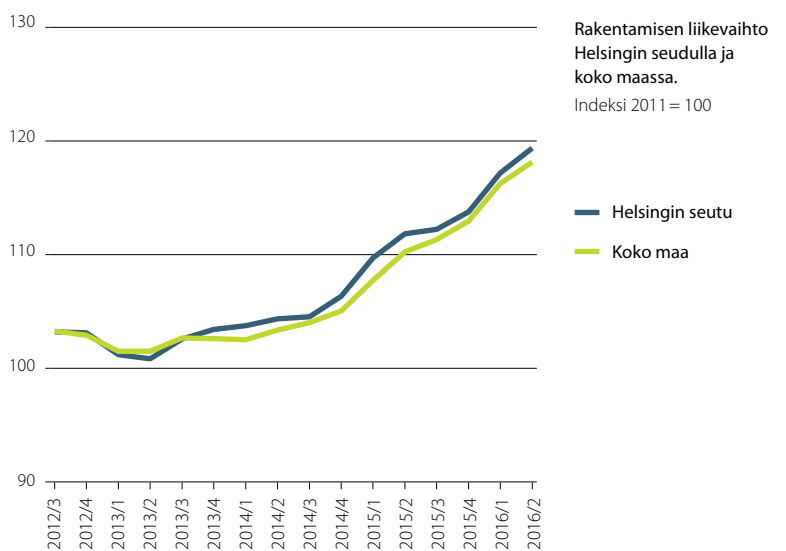
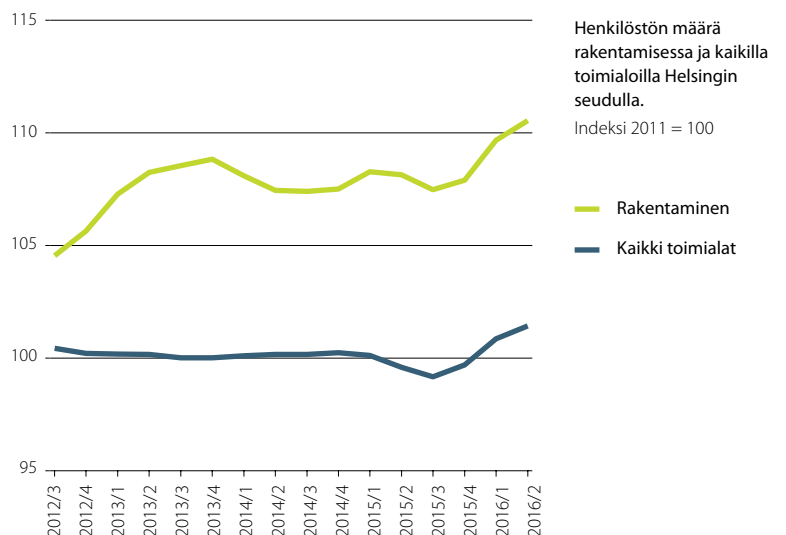
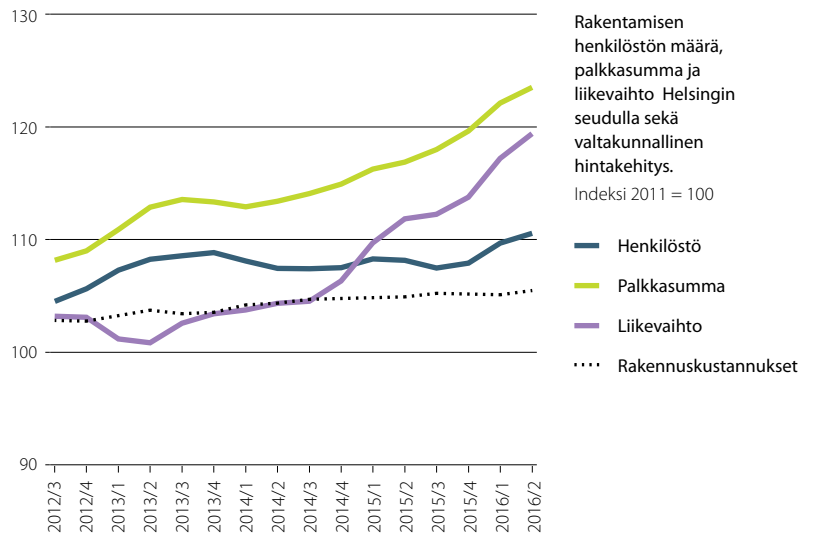
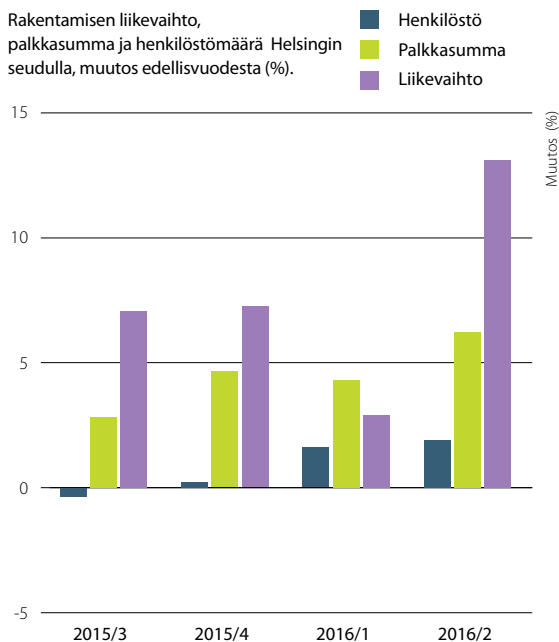
Rakentamisen liiketoiminta kasvoi vahvasti.

Rakennusalan liikevaihdon trendin vahva kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Arvion mukaan alan liikevaihto oli huhti–kesäkuussa 13 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset olivat 0,5 % korkeammat kuin vuotta aikaisemmin. Alan kasvu oli vahvaa myös valtakunnallisesti. Vuoteen 2011 verrattuna alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla 16 % korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana 5 %.

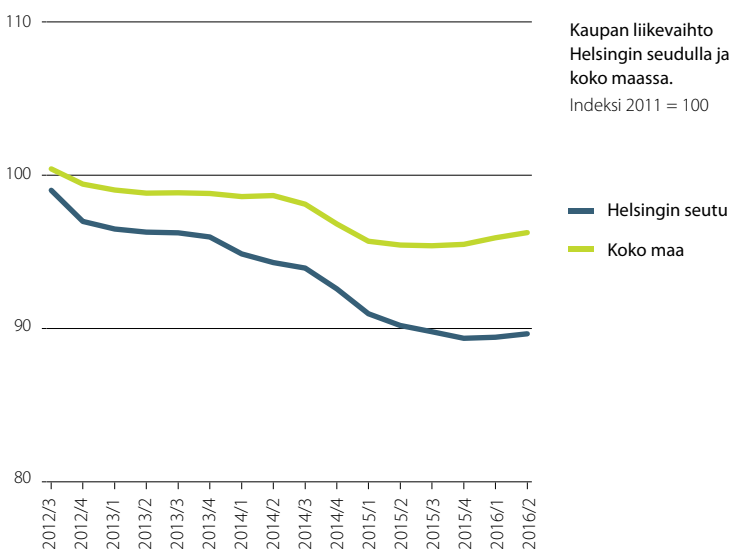
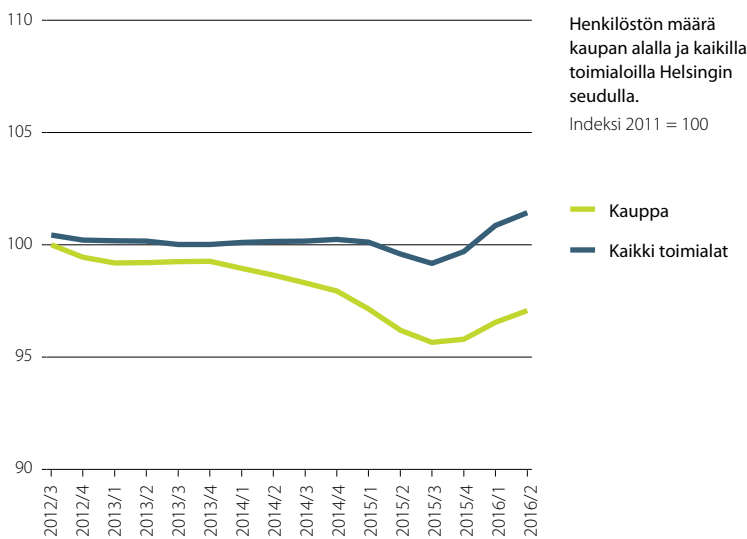
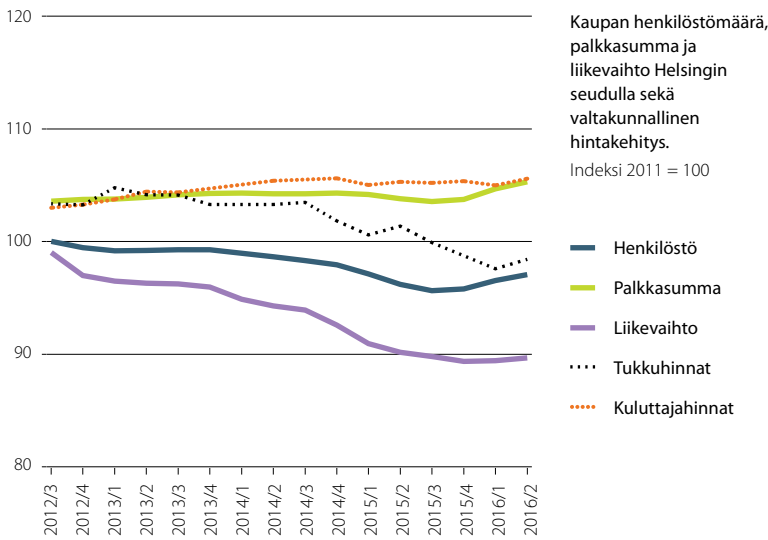
Rakennusyritysten palkkasumman trendin kasvu jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli vuoden toisella neljänneksellä 6 % korkeammalla tasolla. Rakentamisen henkilöstömäärän trendi kääntyi kasvuun vuoden alussa ja trendin kasvu jatkui huhti–kesäkuussa. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstömäärän kasvua oli 2 %. Vuodesta 2011 rakennusalan palkkasumma on kasvanut noin viidenneksen. Henkilöstömäärä on alalla vertailuvuoteen nähden 9 % korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 48 900 työpaikkaa.

Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Tukkukauppa, agentuuri-toiminta, vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen vähittäismyynti

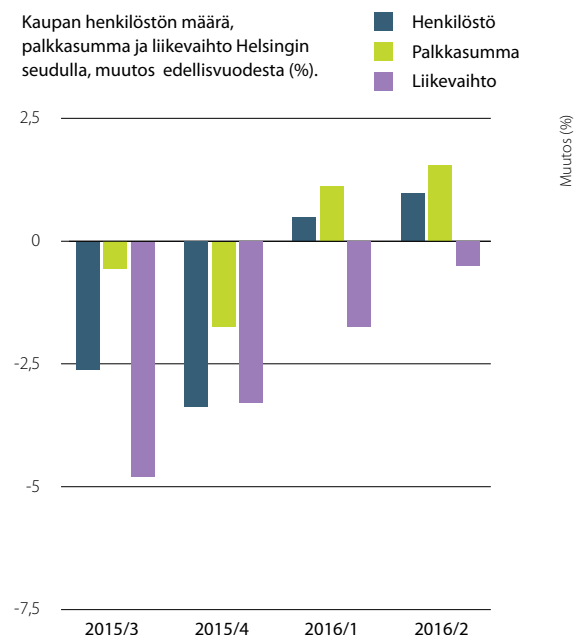
Kaupan alan liiketoiminnan lasku tasaantui.

Kaupan liikevaihdon trendin lasku tasaantui kuluvaan vuoteen alussa ja trendi pysyi ennakoarvion mukaan ennallaan myös vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan puoli prosenttia alemmalla tasolla. Kaupan liikevaihdon trendi pysyi lähes ennallaan myös valtakunnallisesti. Kaupan alan liikevaihtoa on laskenut osaltaan tukkuhintojen halpeneminen. Tukkuhinnat laskivat 3 % edellisvuodesta, kun kuluttajahinnat nousivat 0,3 %. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla kymmenyksen vertailuvuotta alemmalla tasolla. Tukkuhinnat ovat reilun prosentin alle vuoden 2011 tason ja kuluttajahinnat ovat nousseet 5 % vertailuvuoteen nähden.

Kaupan alan palkkasumman trendi pysyi pitkään lähes ennallaan, mutta kääntyi loivaan kasvuun kuluvaan vuoteen alussa. Palkkasumman trendi kasvoi hieman myös vuoden toisella neljänneksellä. Edelliseen vuoteen verrattuna palkkasumma kasvoi huhti–kesäkuussa puolitoista prosenttia. Vuoteen 2011 nähden alan palkkasumma on kasvanut 4 %. Myös kaupan henkilöstömäärän trendi kääntyi kasvuun kuluvaan vuoteen alkupuolella. Edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä kasvoi vuoden toisella neljänneksellä prosentin. Vertailuvuoteen nähden kaupan alan henkilöstömäärä on 4 % alemmalla tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialalla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 104 400 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kaupan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

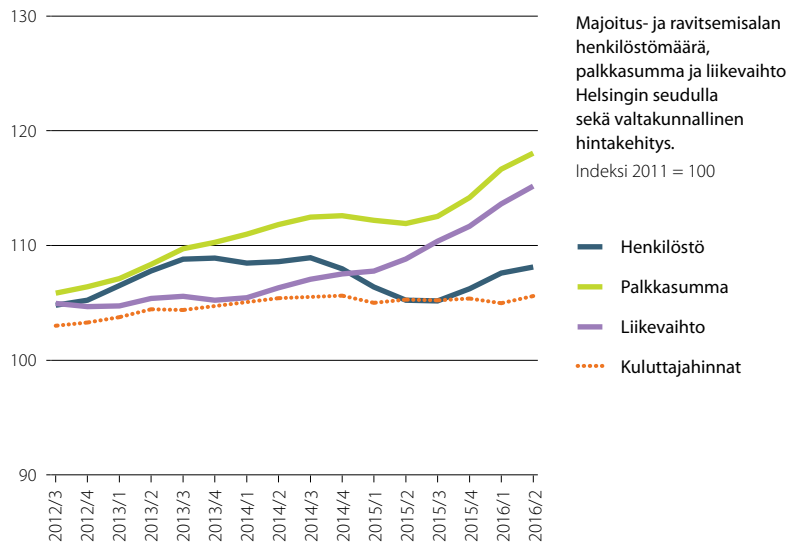
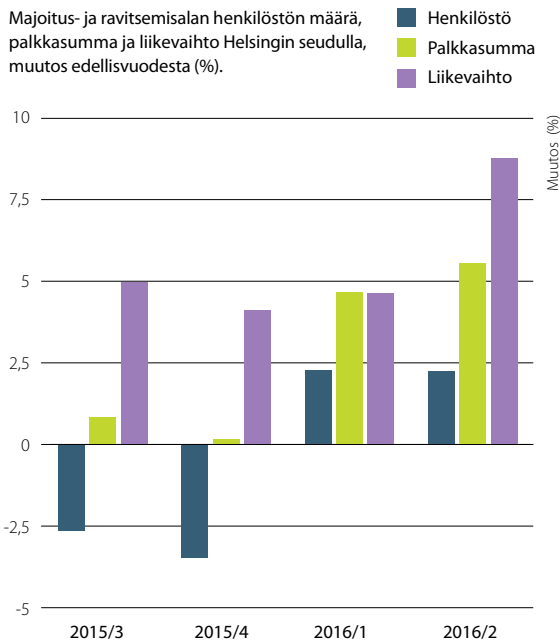
Majoitus- ja ravitsemisalalan vahva kasvu jatkui.

Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihdon trendin kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edelliseen vuoteen nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan huhti–kesäkuussa 9 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon trendi kasvoi myös valtakunnallisesti. Vertailuvuoden tasosta alan liikevaihto on kasvanut Helsingin seudulla 13 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 5 %.

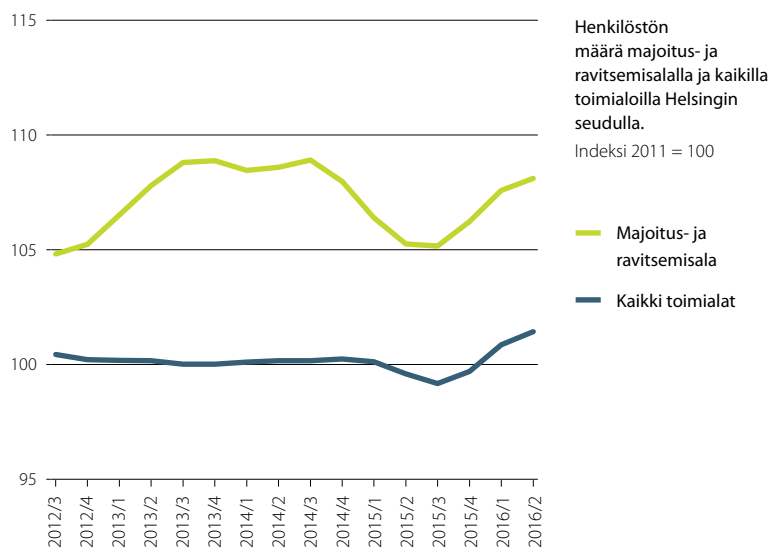
Alan palkkasumman trendi kääntyi selvään kasvuun viime vuoden lopussa ja trendin kasvu jatkui vahvana kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli alalla vuoden toisella neljänneksellä vajaat 6 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui. Vuoden takaiseen verrattuna henkilöstömäärä oli 2 % korkeammalla tasolla vuoden toisella neljänneksellä. Majoitus- ja ravitsemisalalan palkkasumma on kasvanut 15 % vuodesta 2011. Alan henkilöstömäärä on vertailuvuoteen nähden 7 % korkeammalla tasolla.

Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 28 200 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

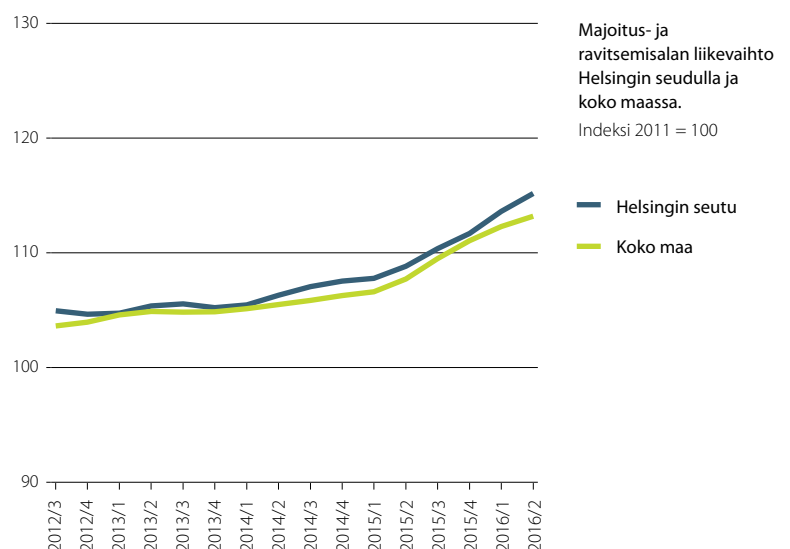
Majoitus- ja ravitsemisalalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Majoitus- ja ravitsemisalalan henkilöstömäärä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys. Indeksi 2011 = 100

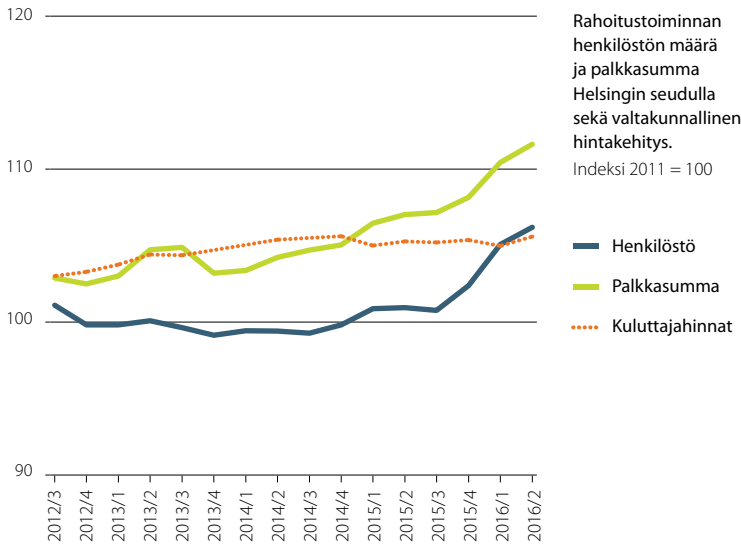

Henkilöstön määrä majoitus- ja ravitsemisalalla ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla. Indeksi 2011 = 100

Majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa. Indeksi 2011 = 100

Rahoituspalvelut, vakuutustoiminta, rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta

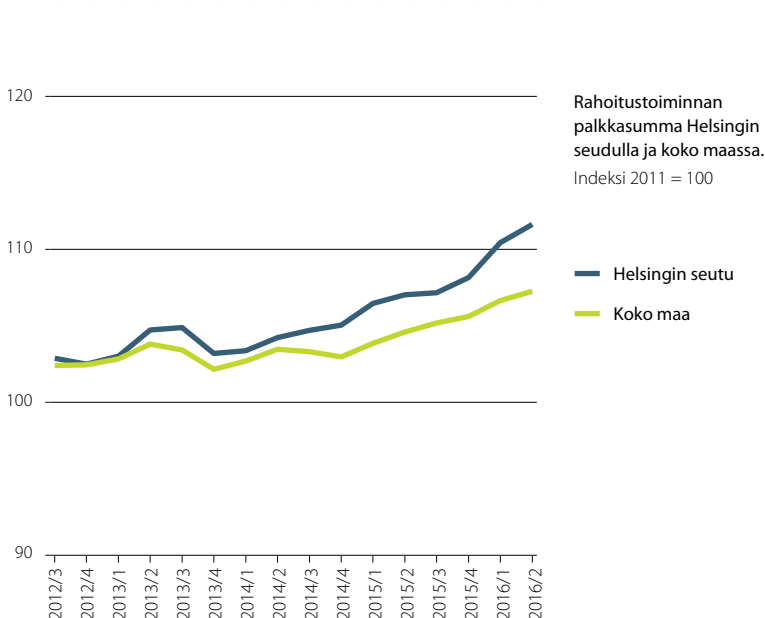
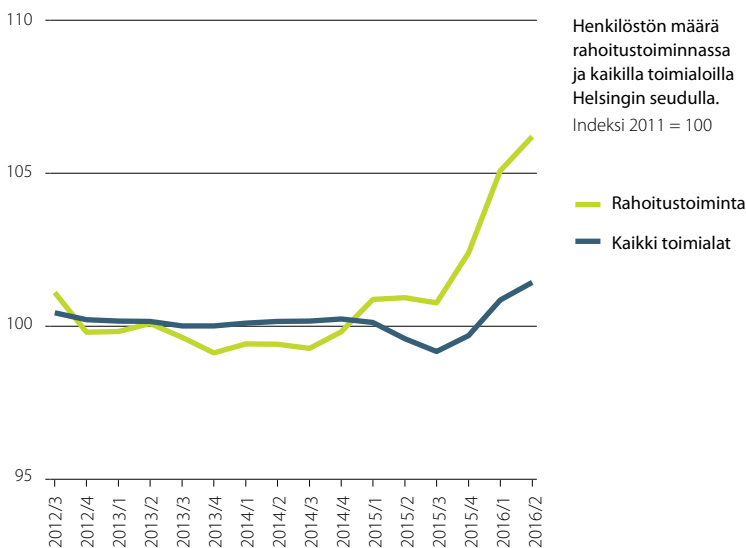

Rahoitustoiminnan palkkasumman ja henkilöstömäärän kasvu vuoden takaisesta kiihtyi.

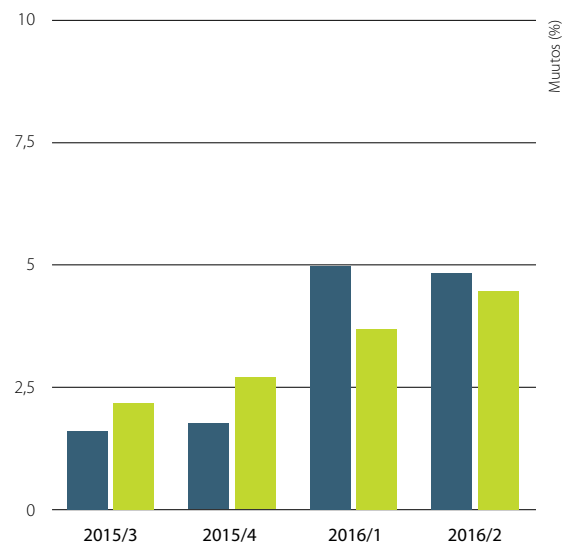
Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumman kasvu kiihtyi kuluvan vuoden alkupuolella. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli vuoden toisella neljänneksellä 5 % korkeammalla tasolla. Rahoitustoiminnan palkkasumma kasvoi myös koko maassa. Viimeksi kuluneen vuoden aikana alan palkkasumma oli vuoteen 2011 verrattuna Helsingin seudulla kymmenyksen korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 5 %.

Myös alan henkilöstömäärän vahva kasvu jatkui vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli huhti–kesäkuussa lähes 5 % korkeammalla tasolla. Vertailuvuoden tasoon nähden alan henkilöstömäärä on kasvanut 4 %.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 27 300 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

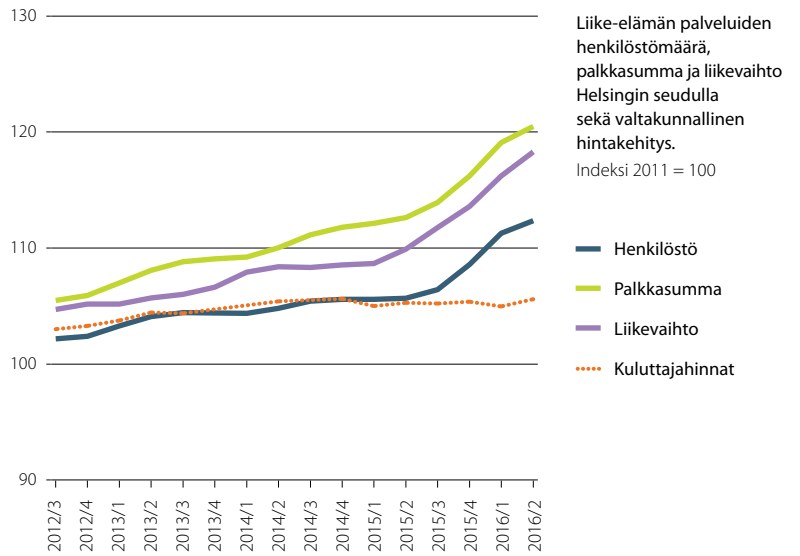
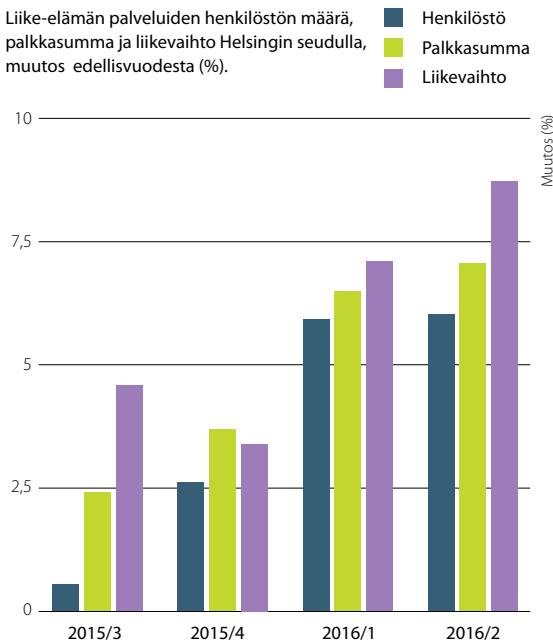
Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liiketoiminnan kasvu jatkui vahvana.

Liike-elämän palveluiden liikevaihton kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden huhti–kesäkuussa. Myös valtakunnallisesti alan liikevaihton trendi kasvoi edelleen vahvasti. Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna 9 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2011 tasosta liikevaihto on kasvanut 15 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 5 %.

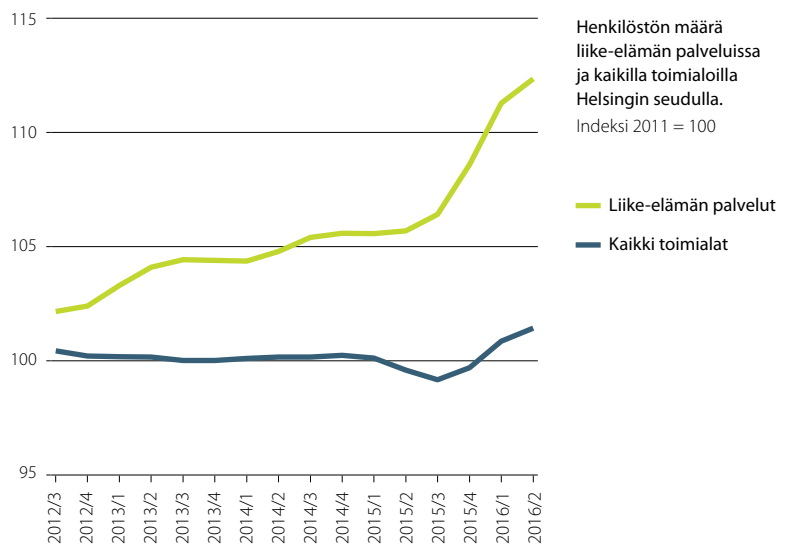
Seudun liike-elämän palveluiden palkkasumman trendin vahva kasvu jatkui kuluvan vuoden huhti–kesäkuussa. Vuoden toisella neljänneksellä palkkasumma oli alalla 7 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän kasvu jatkui. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärä kasvoi 6 %. Vuoden 2011 tasoon verrattuna alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin kymmenyksen ja palkkasumma vajaan viidenneksen korkeammalla tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 119 500 työpaikkaa Helsingin seudulla.

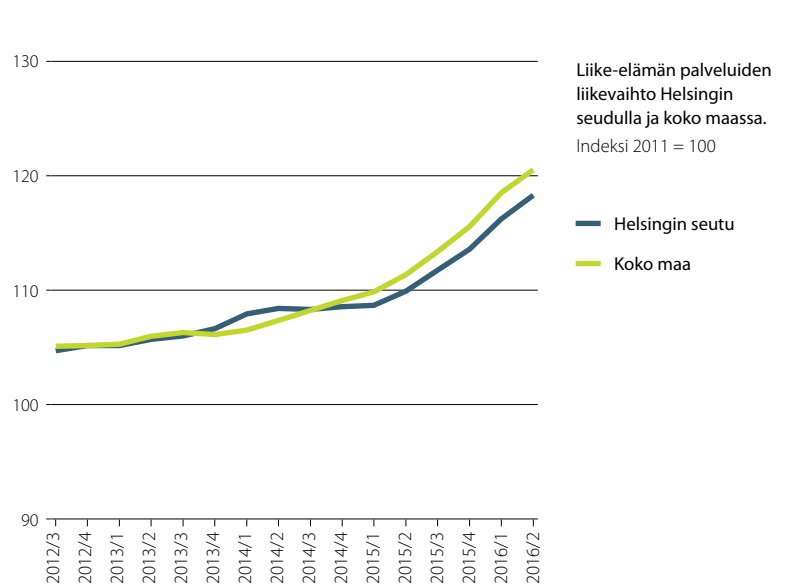
Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Liike-elämän palveluiden henkilöstömäärä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla sekä valtakunnallinen hintakehitys. Indeksi 2011 = 100

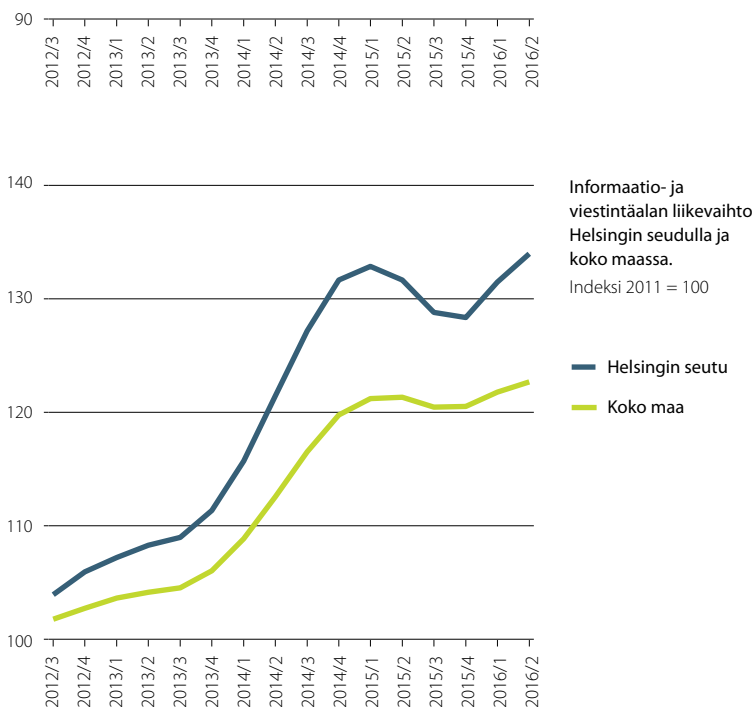
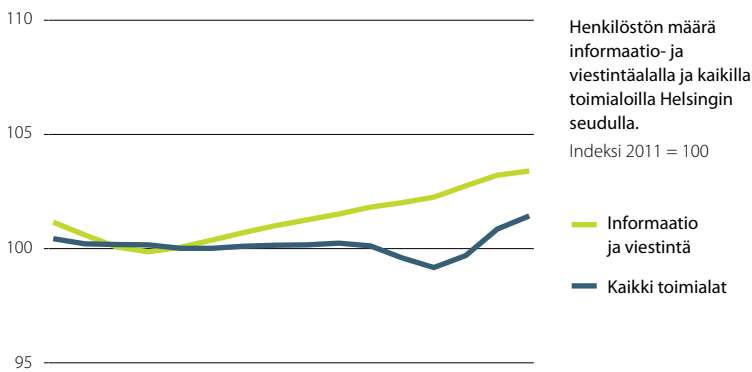
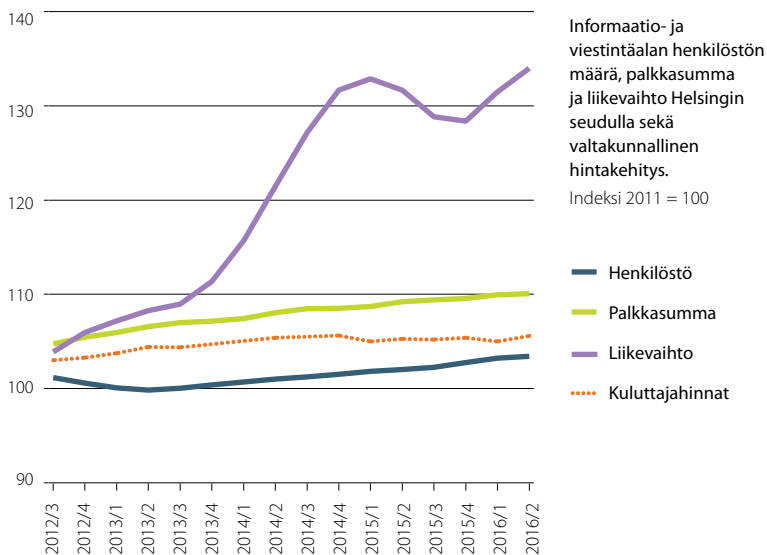

Henkilöstön määrä liike-elämän palveluissa ja kaikilla toimialoilla Helsingin seudulla. Indeksi 2011 = 100

Liike-elämän palveluiden liikevaihto Helsingin seudulla ja koko maassa. Indeksi 2011 = 100

Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisiotoiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

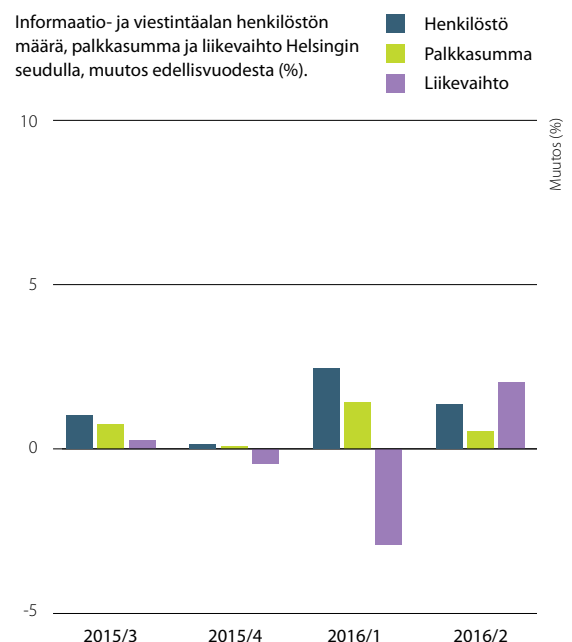

Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto kääntyi taas kasvuun.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon trendi kääntyi viime vuoden notkahduksen jälkeen taas kasvuun kuluvan vuoden alussa ja ennakoarvion mukaan trendin kasvu jatkui vuoden toisella neljänneksellä. Trendi kääntyi kasvuun myös valtakunnallisesti. Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä Helsingin seudulla arvion mukaan 2 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vertailuvuoteen nähden alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 31 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet 5 % vuodesta 2011.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman trendi pysyi lähes ennallaan kuluvan vuoden huhti–kesäkuussa. Edellisuoden vastaavaan aikaan nähden palkkasumma oli puoli prosenttia korkeammalla tasolla. Vertailuvuodesta alan palkkasumma on kasvanut kymmenyksen. Myös alan henkilöstömäärän trendi pysyi suunnilleen samalla tasolla. Vuoden takaiseen nähden henkilöstömäärä oli vuoden toisella neljänneksellä reilun prosentin korkeammalla tasolla. Vuoden 2011 tasoon verrattuna henkilöstömäärä on kasvanut alalla 3 %.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 63 100 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KULJETUS JA VARASTOINTI

Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

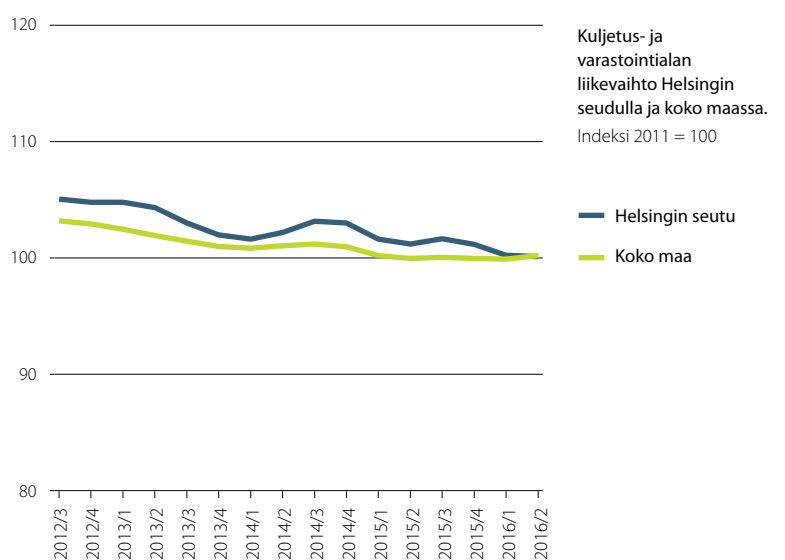
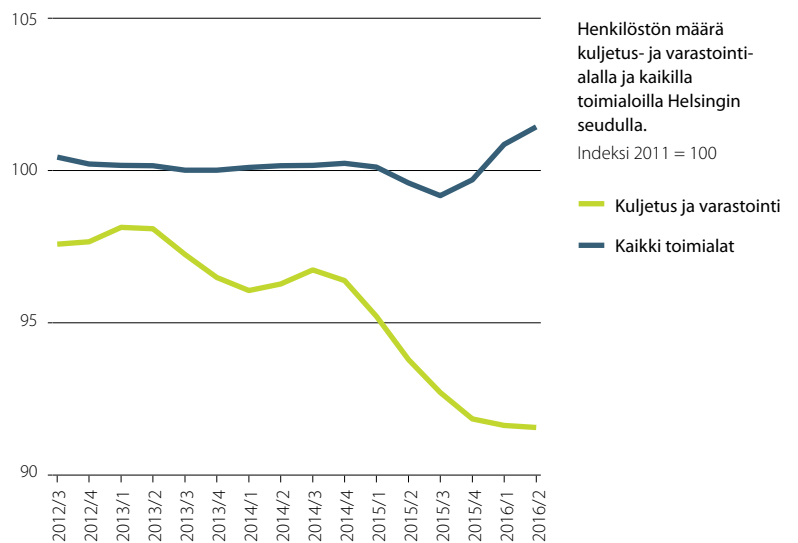
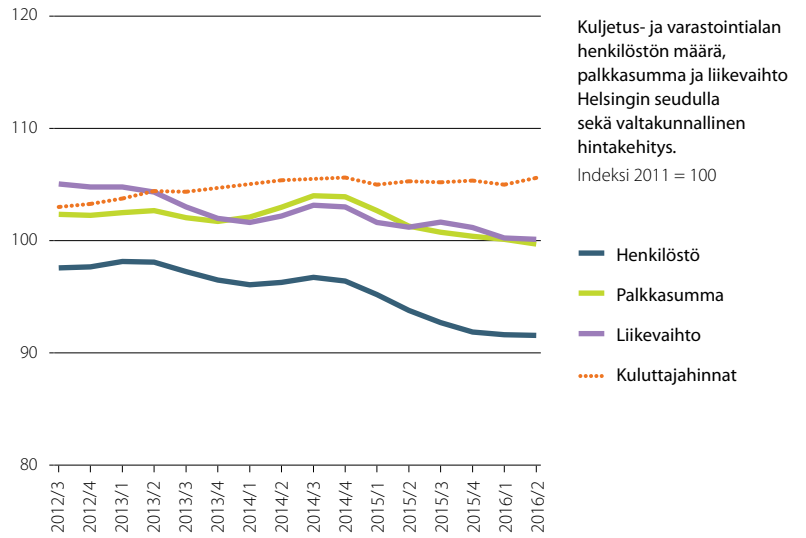
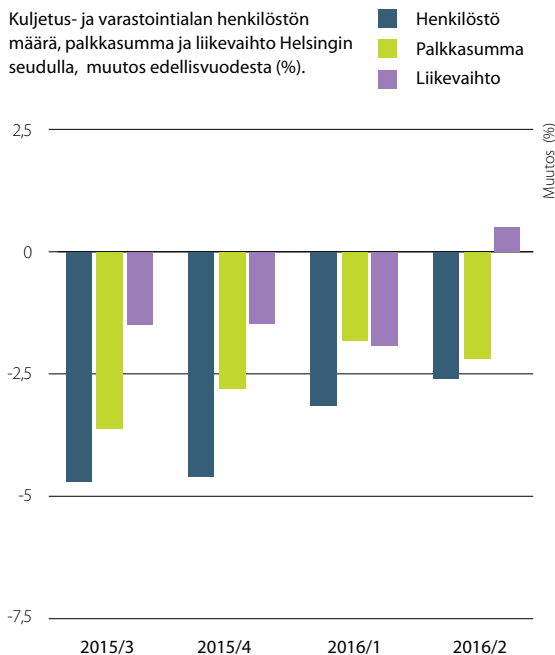
Kuljetus- ja varastointialan kehitys oli edelleen heikkoa.

Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendi laski hieman kuluvan vuoden alussa. Ennakoarvion mukaan trendi pysyi samalla tasolla vuoden toisella neljänneksellä. Koko maassa alan liikevaihdon trendi on pysynyt yli vuoden ajan ennallaan. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli huhti–kesäkuussa Helsingin seudulla edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna puoli prosenttia korkeammalla tasolla. Alan liikevaihto on seudulla suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2011. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 5 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin henkilöstömäärän trendin lasku tasaantui kuluvan vuoden alussa ja trendi pysyi ennallaan myös vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna henkilöstömäärän laskua oli vajaat 3 %. Alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 8 % alle vertailuvuoden tason. Alan palkkasumman trendi pysyi ennallaan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli noin 2 % alemmalla tasolla. Vuoteen 2011 nähden palkkasumma on samalla tasolla.

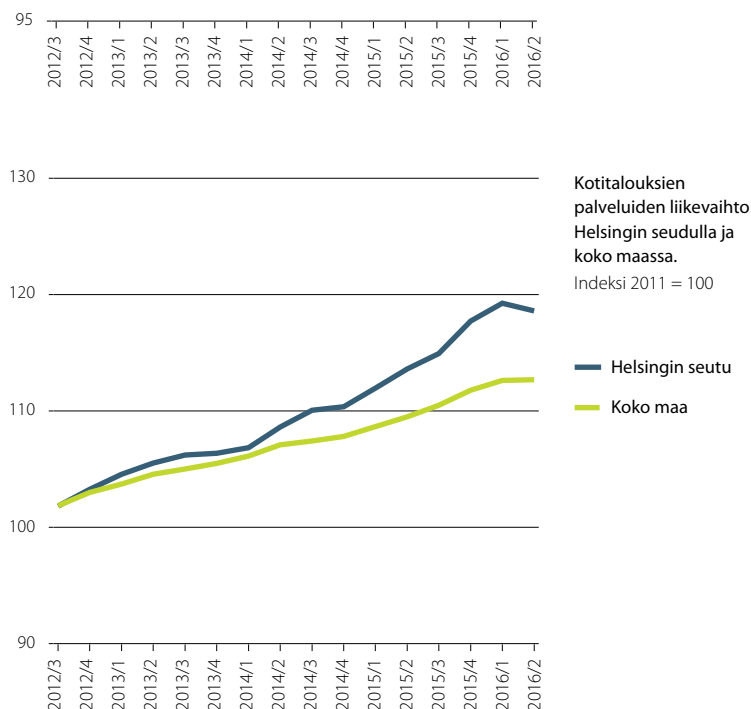
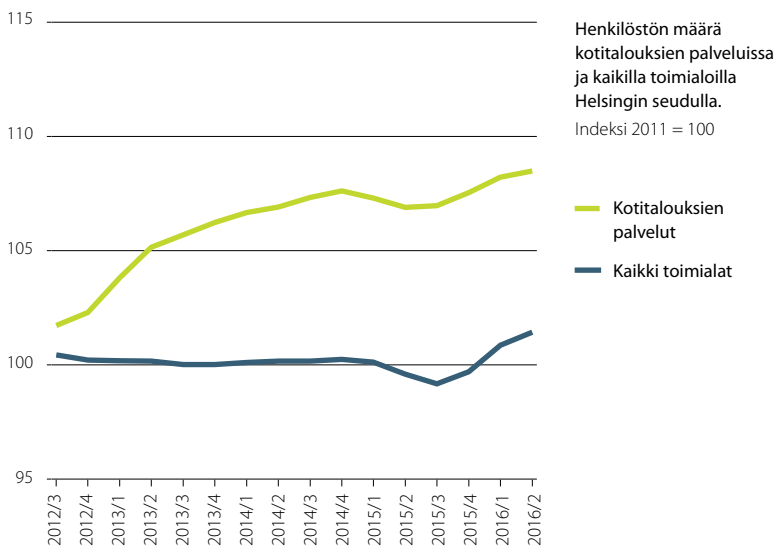
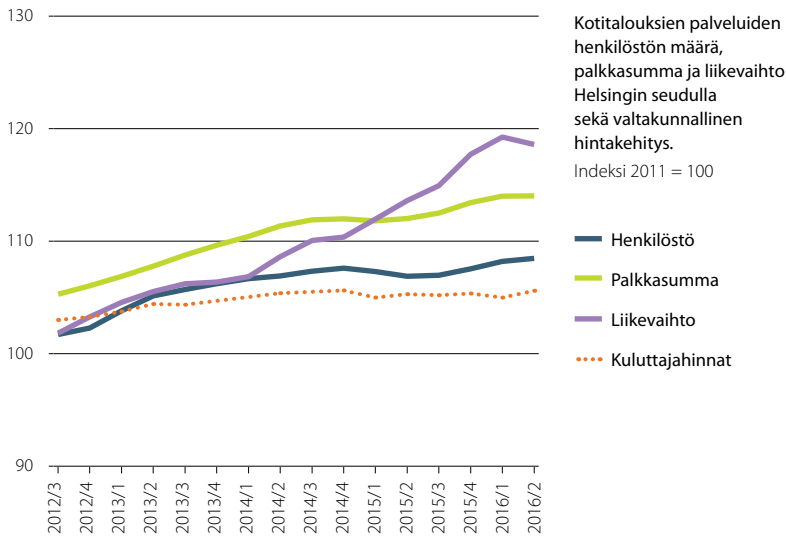
Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 49 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT KOTITALOUKSILLE

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

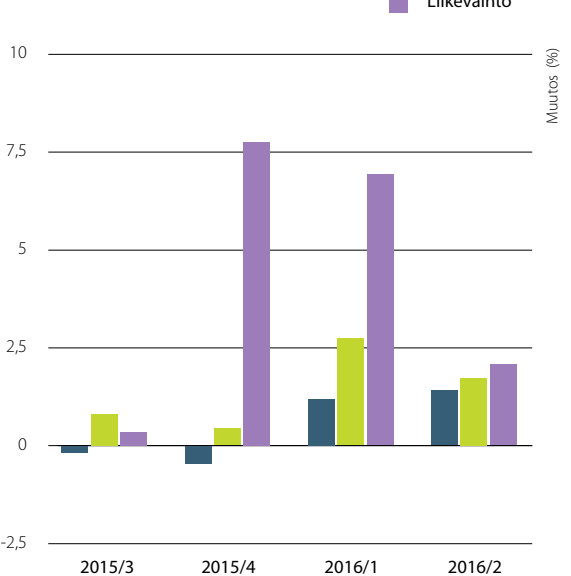
Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liiketoiminnan kasvu tasaantui.

Kotitalouspalveluiden liikevaihdon vahva kasvu jatkui kuluvan vuoden alussa, mutta hiipui ennakoarvion mukaan vuoden toisella neljänneksellä. Myös valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendin kasvu tasaantui. Kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla vuoden toisella neljänneksellä 2 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuodesta 2011 alan liikevaihto on kasvanut 17 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuodesta 5 %.

Alan palkkasumman trendi pysyi ennallaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Vuotta aikaisempaan verrattuna alan palkkasumma oli huhti–kesäkuussa 2 % korkeammalla tasolla. Myös kotitalouspalveluiden henkilöstömäärän trendi pysyi vuoden toisella neljänneksellä lähes ennallaan. Edellisvuoteen verrattuna alan henkilöstömäärä oli huhti–kesäkuussa reilun prosentin korkeammalla tasolla. Vuoden 2011 tasoon nähden henkilöstömäärä on kasvanut 8 %. Alan palkkasumma on kasvanut 14 % vertailuvuoden tasosta.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viikoksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 75 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset heikkenivät teollisuudessa ja rakentamisessa. Palvelualoilla suhdannenäkymät pysyivät lähes ennallaan. Maakunnan yrityksissä kysynnän puute on edelleen merkittävä tuotannon kasvun este.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät heikkenivät kuluvan vuoden kevääseen verrattuna. Heinäkuussa 2016 tehdyssä kyselyssä suhdanneodotuksia kuvaava saldoluku oli -14, kun huhtikuun tiedustelussa se oli 16. Alan suhdannenäkymät heikkenivät myös koko maassa. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset olivat heinäkuussa koko maan keskiarvoa vaisummat.

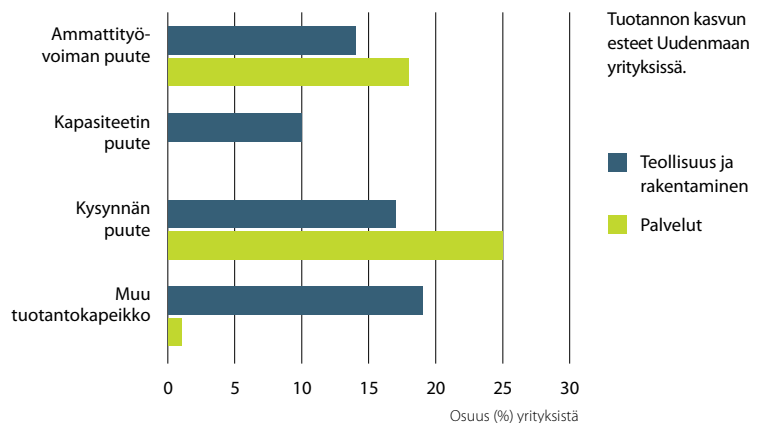
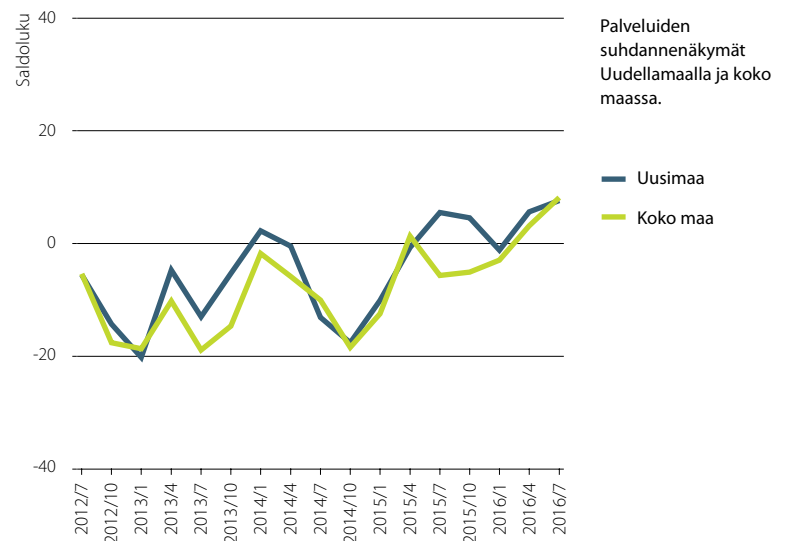
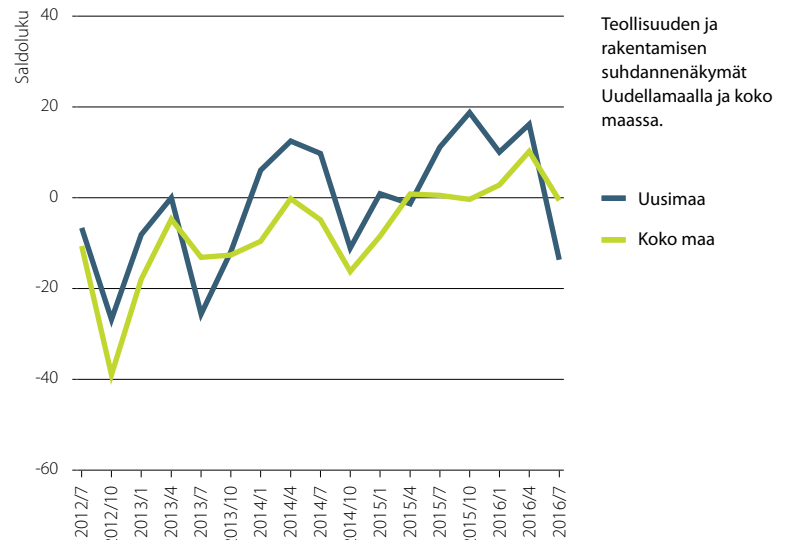
Palveluyritykset odottivat heinäkuussa suhdanteiden paranevan lähitulevaisuudessa hieman niin Uudellamaalla kuin valtakunnallisesti. Heinäkuussa suhdannenäkymien saldoluku oli Uudenmaan palveluissa 8. Huhtikuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli 6.

Uudenmaan teollisuusyritykset arvioivat henkilöstömäärän supistuvan kyselyä seuraavan kolmen kuukauden aikana (saldoluku -15). Maakunnan palvelualan yritykset ennakoivat henkilöstömäärän pysyvän suunnilleen ennallaan (saldoluku 4).

Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli huhtikuussa 52 %:lla teollisuuden sekä rakentamisen yrityksistä ja 47 %:lla palveluvastaajista. Heikko kysyntä oli heinäkuussa ongelma 17 %:lla teollisuuden ja rakentamisen vastaajista ja 25 %:lla palveluvastaajista. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 14 %:lla teollisuuden ja rakentamisen yrityksistä ja 18 % palvelualojen yrityksistä.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri. Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus.

Helsingin seudulla valmistui 11 500 ja aloitettiin yli 15 000 asuntoa vuonna 2015. Asuntotuotannon painopiste on siirtynyt vahvasti asuinkerrostaloihin.

Helsingin seudulla valmistui 11 500 asuntoa vuonna 2015. Määrä on samalla tasolla kuin edellisen neljän vuoden aikana, mutta jäi selvästi jälkeen valtion ja Helsingin seudun kuntien aiesopimuksessa vuosille 2012–2015 sovitusta tasosta, joka oli 12 000–13 000 asuntoa vuodessa. Pääkaupunkiseudun kaupungeista Vantaa onnistui parhaiten nostamaan valmistuneiden asuntojen määrää edellisiin vuosiin verrattuna. Helsinki jäi jälkeen vuosien 2012–2013 määristä, kun taas Espoo sekä KUUMA-seutu kokonaisuutena pysyivät edellisten vuosien tasolla.

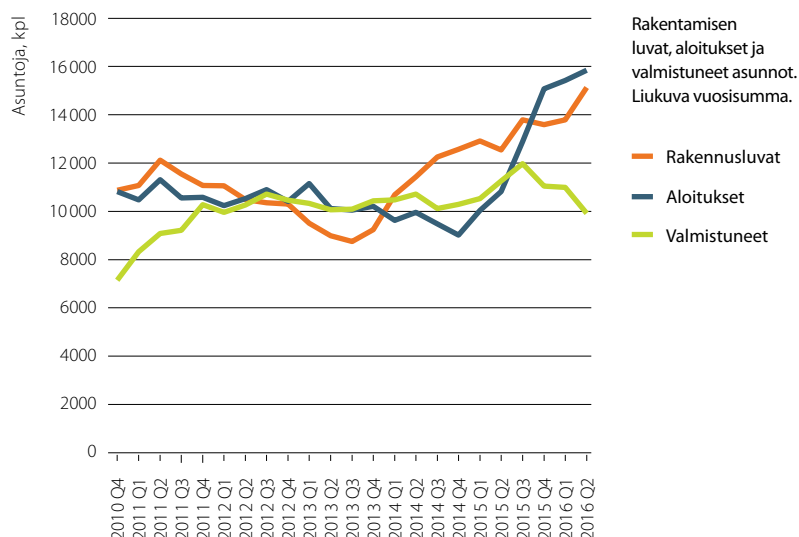
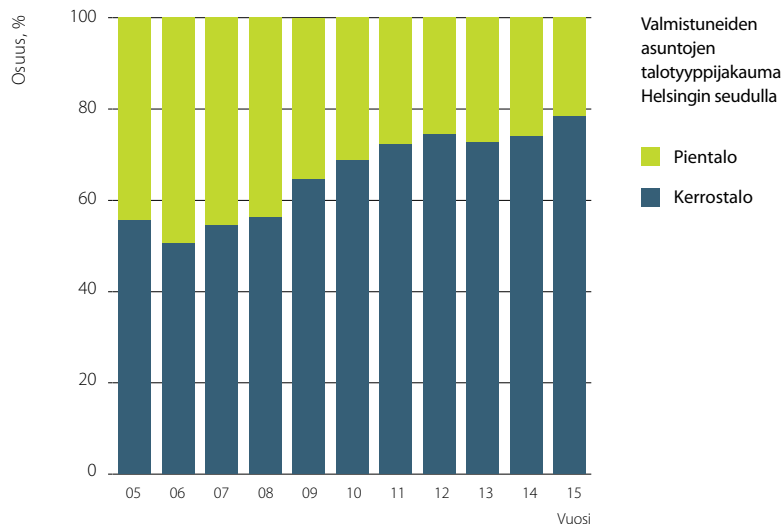
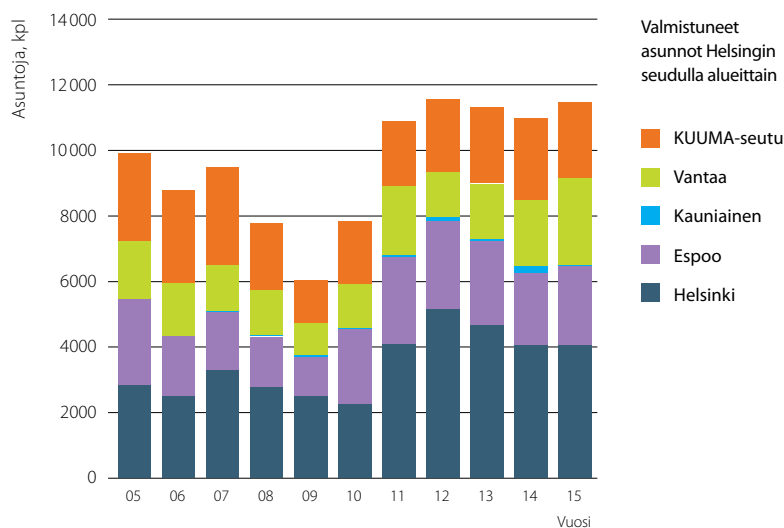
Helsingin seudun asuntotuotanto on suuntautunut vuosi vuodelta vahvemmin asuinkerrostaloihin. Viime vuonna seudulle valmistuneista asunnoista neljä viidestä (78 %) oli kerrostaloasuntoja, kun vuonna 2006 pientalo- ja kerrostaloasuntojen suhde oli 50–50 %. Kerrostalovaltaistuminen ilmentää asuntotuotannon painopisteen siirtymistä kantakaupungin ja raideliikennevyöhykkeiden suurille projektialueille, kuten Jätkäsaareen, Kalasatamaan sekä Länsimetron ja Kehäradan vyöhykkeille. Myös KUUMA-seudulla on viime vuosina rakennettu huomattavasti enemmän kerrostalo- kuin pientaloasuntoja.

Tuotannon talotyyppijakauman muutos näkyy myös valmistuneiden asuntojen keskikokoissa, joka on ollut viime vuosina noin 10 m² pienempi kuin kymmenen vuotta aikaisemmin.

Asuinrakennuksille myönnetty rakennusluvut samoin kuin asuntotuotannon aloitukset ovat lisääntyneet selvästi enemmän kuin valmistuneet asunnot. Heinäkuusta 2015 kesäkuuhun 2016 Helsingin seudulla myönnettiin rakennuslupa yli 15 000 asunnolle ja aloitettiin lähes 16 000 asunnon rakentaminen. Tämä ennakoii valmistuvien asuntojen määrän nousua vuosituhannen ennätyslukemiin seuraavan 1-2 vuoden aikana.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen uusi MAL-aiesopimus vuosille 2016–2019 tuli voimaan kesäkuussa 2016. Tavoitteena on kaavoittaa Helsingin seudulla asuntotontteja keskimäärin 1,5 miljoonaa kerrosneliötä ja rakentaa 15 000 asuntoa vuodessa. Uuden sopimuksen kaavoitustavoite on 27 % ja asuntotuotantotavoite 20 % korkeampi kuin edellisellä kaudella 2012–2015. Jos kaavoituksen tavoite saavutetaan seudun kunnissa, myös asuntotuotannon pitkäaikaiselle kasvulle on hyvät edellytykset. Viime vuosina kaavoitus on lisääntynyt ja tonttimaavaranto on kääntynyt kasvuun.

Tietolähteet: Helsingin seudun kuntien asuntotuotantotilastot; Tilastokeskus, rakennus- ja asuntotuotantotilasto; Helsingin seudun MAL-aiesopimuksen seurantaraportti IV (2016), HSY.

Helsingin seudun toimialakatsaus

3 | 16

Julkaisija	Helsingin seudun kauppakamari Kalevankatu 12, 00100 Helsinki puh. (09) 228 601 www.helsinki.chamber.fi
Toimitus	Kaupunkitutkimus TA Oy Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki www.kaupunkitutkimusta.fi
Lisätietoja	Johtaja Pia Pakarinen Helsingin seudun kauppakamari puh. (09) 2286 0213 pia.pakarinen@chamber.fi Toimitusjohtaja, tutkija Seppo Laakso Kaupunkitutkimus, puh. 0500 970 082 seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi Tutkija Tamás Lahdelma Kaupunkitutkimus, puh. 050 441 9534 tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi
Ulkoasu	Bread Visual Design kari@bread.fi Toimialakatsauksen verkkojulkaisu www.kaupunkitutkimusta.fi tai www.helsinki.chamber.fi

Tietolähteet ja käsitteet

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alvuorustustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuorustustiedot).

Toimialoittaiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. **Indikaattorin laskenta:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. Työpaikoilla tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. Työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

Helsingin seutu: Toimialoittaisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Kuvaaja ja ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.

Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein vuoden 2010 hinnoin. **Tietolähde:** Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2011. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2011.

Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2011) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	8	Kirkkonummi
1 Helsinki	9	Mäntsälä
2 Espoo	10	Nurmijärvi
3 Vantaa	11	Pornainen
4 Kauniainen	12	Sipoo
	13	Tuusula
	14	Vihti
Kehyskunnat		
5 Hyvinkää		
6 Järvenpää		
7 Kerava		

